

Figur 1. Stormfald i bytræer skyldes i reglen mangel på mulighed for at udvikle symmetrisk fordelte støtte- og trækrodder. Foto: Björn Embren.

Bred og dyb plantegrube forebygger farlige træfald

Storm i Nordtyskland medførte for nylig syv dødsfald fra faldende vejtræer

Af Christian Nørgård Nielsen

Stormen Zavier den 5. oktober i år i Nordtyskland medførte syv dødsfald fra faldende vejtræer, skriver Zeit Online. Det har endnu ikke affødt nogen alvorlig kritik af bytræforvaltningerne, men tidligere dødsfald i Danmark har affødt markant negativ presse. Vi bør derfor også indtænke træernes stormstabilitet i den måde vi designer vore plantegruber.

Et af problemerne er at mange vejtræer ikke har mulighed for at udvikle støtte- og bardunrødder (figur 1). I praksis kan problemet sammenfattes som følger:

Hvis 'små' træer op til 10 meters højde leveres med et korrekt beskåret rodsystem med symmetrisk fordeling af rødderne, vil de - hvis underjorden ikke er komprimeret - udvikle en 'hjerterod' som normalt er fuldt tilstrækkelig til at

sikre træet i stormvejr. Men vi skal for alvor tage stabiliteten alvorligt når vi arbejder med træer som forventes at få højder på 15-20 meter. Det er f.eks. arter som platan, lind, hvidpil og poppel. Hos disse træer skal vi huske at skabe plads til støtte- og træk-rødder i alle retninger.

Det er især en udfordring hvor vi anvender lange, sammenhængende og smalle plantegruber. Ved træer som forventes at blive over 12 meter, bør plantegruben være mindst 1,5 meter bred i alle retninger, i det mindste ud for træet. Plantegruben må gerne gå ind under fortov, cykelsti og vejbane, men horisontalrødder skal kunne udvikle sig

mindst 75 cm i alle retninger.

Det forudsætter endda også at jorden er vækstegnet til en dybde på mindst 80 cm - helst mere så horisontalrødderne kan udvikle sænkerrødder på horisontalrødderne. Jo flere begrænsninger der er på roddybden, jo større er kravet til horisontal rodudvikling. □

MERE AT VIDE

På Skovbykon.dk findes flere artikler af relevans for emnet under 'artikler og videoer'. Især vil følgende artikler:

- Bytræers nødvendige rodrum og bytræ-substrater (eller GM 10/16).
- Træers stormstabilitet i byens plantegruber (tysk tekst, engelsk sammenfatning).
- Forebyggelse af stormskader i by og park. Foredrag fra bytræseminar 2014.

SKRIBENT

Christian Nørgård Nielsen er dr.agro., cand.silv. og træfaglig rådgiver i Skovbykon.

Figur 2. Meget smalle plantegruber bør kun anvendes til små træer. Foto: Christian Nørgård Nielsen.

Figur 3. Platanerne mangler støtterødder ud mod vejen. Trækrødderne løfter belægningen og går ind i haven bagved. Foto: Clemens Heidger.

